

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

**Ētikas padomes atzinums
Nr. 19/2026**

Rīgā, 2026. gada 7. augustā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk tekstā – "Biedrība") Ētikas padome (turpmāk – "Ētikas padome") 2026. gada 22. jūlija sēdē šādā sastāvā: Andrejs Mēters, Toms Ostrovskis, Anda Rožukalne, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Raivis Spalvēns, Kristers Pļešakovs un Olga Dragiļeva

konstatē:

[1] Biedrības valde 2026. gada 30. maijā saņēma Sendijas Gabrielas Ozolas (turpmāk tekstā – "Sūdzības iesniedzēja") iesniegumu (turpmāk tekstā – "Sūdzība") par vairākiem portālā TV3.LV (turpmāk tekstā – "Portāls") publicētajiem rakstiem (turpmāk tekstā – "Raksti").

[2] Sūdzības iesniedzēja informē, ka Portāls regulāri veido rakstus, kuru pamatā ir Sūdzības iesniedzējas ļoti personiski Instagram ieraksti par viņas privāto dzīvi, ģimeni, reproduktīvo veselību, IVF procesu, bērnu plānošanu un citiem sensitīviem jautājumiem.

Sūdzības iesniedzēja norāda uz astoņiem Portāla Rakstiem, kas publicēti no februāra līdz maijam. Sūdzības iesniedzēja informē, ka pie saviem Instagram ierakstiem norādījusi, ka satura publicēšana, reproducēšana un izplatīšana nav vēlama. Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka šāda prakse, kad Portāls regulāri izmanto viņas personīgo dzīvi izklaides satura veidošanai un auditorijas piesaistei, nav samērīga un nerespektē privātumu.

Sūdzības iesniedzēja lūdz Biedrību izvērtēt, vai Portāla rīcība atbilst mediju ētikas standartiem un paust vērtējumu par notikušo..

[3] Atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2. punktam Biedrības valde Sūdzību nosūtīja Portālam, aicinot izvērtēt tā rīcības atbilstību Ētikas kodeksam un sniegt Biedrībai skaidrojumu.

[4] Atbildes vēstulē Portāls norāda, ka Sūdzības iesniedzēja pirms vēršanās Biedrībā nav vērsusies tā redakcijā ar pretenziju, un Portālam netika dota iespēja situāciju atrisināt dialoga ceļā.

Portāls skaidro, ka Rakstos tika izmantota Sūdzības iesniedzējas publiski pieejamajā Instagram profilā paustā informācija, tostarp informācija, kas bija publicēta Instagram stāstos (stories), kas parasti ir pieejami 24 stundas, un pastāvīgajos Instagram ierakstos (posts). Portāla ieskatā nozīme ir tam, vai attiecīgā satura izmantošanas brīdī bija redzama tieša norāde, ka tā pārpublicēšana vai izmantošana publikācijas veidošanai nav vēlama. Ja šādas norādes nebija, redakcijai bija pamats uzskatīt, ka Sūdzības iesniedzēja informāciju ir nodevusi publiskajai telpai. Pēc Sūdzības saņemšanas Portāls konstatēja, ka atsevišķam Sūdzības iesniedzējas Instagram saturam (post) vēlāk tikusi pievienota norāde par nevēlēšanos to pārpublicēt vai izmantot publikāciju veidošanai. Portāls ar izpratni izturas pret personas vēlmi noteikt plašākas robežas sava satura turpmākai izmantošanai. Vienlaikus tas aicina ņemt vērā, ka medija rīcība ir vērtējama pēc apstākļiem, kas pastāvēja Rakstu sagatavošanas brīdī, tostarp pēc tā, vai attiecīgajā brīdī bija redzama tieša norāde par satura izmantošanas ierobežojumu. Šādos apstākļos vēlāk pievienota norāde ir ņemama vērā turpmākajā redakcionālajā izvērtējumā, taču pati par sevi neliecina, ka iepriekš sagatavotā publikācija būtu uzskatāma par Ētikas kodeksa principu pārkāpumu.

Portāls uzsver, ka nav sagrozījis Sūdzības iesniedzēja publicēto informāciju, nav tai piešķīris citu nozīmi un nav izmantojis slēpti vai prettiesiski iegūtu saturu. Informācijas pārstāstīšana Portāla ieskatā ir saudzīgāks veids, kā atspoguļot publiskajā telpā jau sniegtu informāciju. Līdz ar to

konkrētajā gadījumā būtiski nošķirt tiešu sociālo tīklu satura pārpublicēšanu no redakcionāla situācijas atspoguļojuma. Portāla ieskatā Rakstos tika izmantots otrais no minētajiem veidiem, proti, tika pārstāstīta pašas iesniegtās publiski paustā informācija, nepārpublicējot attiecīgo vizuālo materiālu.

Portāla ieskatā apstāklis, ka Raksti nav bijuši vienreizēji, pats par sevi vēl nenozīmē mediju ētikas pārkāpumu. Ja persona ilgākā laikā regulāri publicē informāciju publiskā sociālo tīklu profilā, medijs noteiktos gadījumos var to izmantot redakcionāli pamatotā veidā. Tāpēc vērtējums būtu balstāms ne tikai publikāciju skaitā, bet galvenokārt tajā, vai katrā konkrētajā gadījumā ir ievērota samērība, precizitāte un cieņa pret personu. Iesniedzējas norāde par “regulāru un sistemātisku” privātās dzīves izmantošanu ir vērtējama arī kontekstā ar to, kā informācija ir iegūta. Konkrētajā situācijā medijs nav izmantojis slēptus informācijas iegūšanas paņēmienus, nav apgājis piekļuves ierobežojumus un nav ieguvis informāciju no publiski nepieejamiem avotiem. Tādēļ arī norāde uz “regulāru un sistemātisku” praksi pati par sevi nav pietiekama, lai secinātu par personas privātās dzīves pārmērīgu izmantošanu.

Portāls skaidro, ka, piemēram, Eiropas cilvēktiesību un mediju ētikas praksē jautājums par personas privātās dzīves iespējamu pārmērīgu izmantošanu, tostarp izklaides satura vajadzībām, ir vērtējams, līdzsvarojot personas tiesības uz privāto dzīvi ar medija redakcionālo brīvību un sabiedrības tiesībām saņemt informāciju. Šādā vērtējumā izšķiroša nozīme ir nevis publikāciju skaitam vai tēmas personiskajam raksturam, bet gan tam, vai konkrētajā publikācijā ir ievērota samērība, precizitāte un cieņpilna attieksme. Portāls uzsver, ka žurnālistikas sastāvdaļa var būt sabiedrībā pazīstamu cilvēku pieredzes un viedokļu atspoguļošana par sociāli aktuālām tēmām. Ģimenes plānošanas izaicinājumi un reproduktīvās izvēles ir nozīmīgs sabiedrisku diskusiju temats.

Portāla ieskatā šie apstākļi ir ņemami vērā arī Personas datu apstrādes likuma 32. pantā paredzētā žurnālistikas izņēmuma kontekstā, jo Rakstos tika izmantota informācija, ko attiecīgā persona pati bija padarījusi publiski pieejamu, un tā tika atspoguļota redakcionāla pārstāsta veidā, neizmantojot vizuālos materiālus.

Portāls skaidro, ka ar izpratni izturas pret to, ka Sūdzības iesniedzēja attiecīgo publikāciju uztver kā personiski nozīmīgu. Vienlaikus, vērtējot medija rīcību Ētikas kodeksa principu kontekstā, būtiski ir ņemt vērā apstākļus Rakstu sagatavošanas brīdī, tostarp to, ka informācija bija publiski pieejama, netika iegūta slēptā vai pretdabiskā veidā, publikācijā netika sagrozīta tās sākotnējā nozīme un saturs tika izmantots redakcionāla pārstāsta, nevis mehāniskas pārpublicēšanas veidā. Portāla ieskatā šie apstākļi kopumā neliecina par personas privātās dzīves pārmērīgu ekspluatēšanu vai Ētikas kodeksa principu pārkāpumu.

[5] Biedrības valde Sūdzību, informāciju par Rakstiem un Portāla atbildi nodeva izskatīšanai Biedrības Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

[6] Lai izslēgtu interešu konfliktu, Andrejs Mēters jautājuma izskatīšanā nepiedalās.

Ievērojot konstatēto, Ētikas padome secina:

[7] Nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un vērtēt Rakstu atbilstību likumu normām. Biedrības Ētikas padome Rakstus un Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[8] Vērtējot, kā Portāls izmantojis informāciju, ko Sūdzības iesniedzēja pati publiskojusi sociālajos medijos, nozīme ir dažādiem aspektiem.

[9] Ģimenes plānošanas izaicinājumi un reproduktīvās izvēles tiešām var tikt uzskatītas par nozīmīgu tēmu. Raksti ir saistīti ar šo tēmu, taču to saturs neliecina, ka tie būtu veidoti ar mērķi dziļāk atklāt šīs tēmas nozīmību un sarežģītību. Raksti ir izklaidējoši, taču to žurnālistiskā vērtība un sabiedriskais nozīmīgums ir diskutabls, tāpat kā daudzām citām izklaides žanra rakstu tēmām, kurš pastāv kā nozīmīgs žanrs, taču ar zemākiem žurnālistikas kvalitātes standartiem. Līdz ar to Raksti būtu pamatā uzskatāmi par izklaides saturu.

[10] Rakstu veidošanā atstāsta veidā ir izmantota Sūdzības iesniedzējas publiskotā informācija, tomēr ne Rakstu skaits, ne saturs neliecina par cieņpilni pret Sūdzības iesniedzēju. Informācijas izklāsts un žurnālistu pievienotie vēlējumi Rakstos ir cieņpilni un ļoti labvēlīgi Sūdzības iesniedzējai. Turklāt, pēc tam, kad Portāls iepazīnās ar Sūdzību un uzzināja, ka Sūdzības iesniedzēja iebilst pret Portāla praksi, tas vairs nav veidojis nevienu jaunu rakstu, izmantojot Sūdzības iesniedzējas publiskoto informāciju.

Ētikas padome uzskata, ka šajā situācijā, kad Portāls bija sācis regulāri veidot materiālus, izmantojot Sūdzības iesniedzējas publikācijas, būtu bijis vēlams ar viņu sazināties, informēt to par nodomiem, uzklaust viņas domas. Iespējams, tas palīdzētu Rakstiem piešķirt augstāku žurnālistisko kvalitāti un kalpotu kā cieņpilnas attieksmes žests, lai Sūdzības iesniedzējai nerastos iebildumi tās ierakstu satura izmantošanu Portālā.

[11] Ētikas padomei nav pārliecības, ka Sūdzības iesniedzējas iebildumi pret informācijas tālākizmantošanu bija publicēti jau Instagram ierakstu sākotnējās versijās. Tie varētu būt tikuši pievienoti arī vēlāk. Redzams, ka no visiem Sūdzības iesniedzējas Instagram ierakstiem, rediģēti ir tikai tie ieraksti, kas saistīti ar gaidāmo ģimenes pieaugumu un reproduktīvajām izvēlēm un kuri tikuši izmantoti Rakstu veidošanā. Tomēr jāuzsver, ka šādu iebildumu paušana nenozīmē, ka mediji nedrīkstētu publiskotu informāciju izmantot, ja tās sabiedriskais nozīmīgums būtu pietiekami augsts vai tā tiktu atbilstoši apstrādāta. Tikmēr situācijās, kur cilvēka publiskotās informācijas sabiedriskais nozīmīgums ir zemāks, šādi savlaicīgi pievienoti “aizliegumi” kalpotu kā signāls medijam rūpīgāk apsvērt mediju un privātuma tiesību sabalansēšanu un mudinātu sazināties ar informācijas avotu, lai pārliecinātos, ka tam nebūs iebildumu vai informētu par medija nodomu un tiesībām. Tāpat šādās situācijās, kad medijs sāk izmantot cilvēka publiskotu informāciju, kurai cilvēks piešķir augstu privātumu, tam iesakāms nekavējoties nepastarpināti sazināties ar mediju un paust tam savas pretenzijas. Kā redzams, Portāls, saņemot iebildumus, neturpināja Rakstu sēriju.

[12] Situācijas, kad publiska persona publisko informāciju bez piekļuves ierobežojumiem – pieejamu ikvienam, nevis tikai ierobežotam cilvēku lokam, tās privātums un tālāizmantošanas iespējas var tikt interpretētas atšķirīgi. Žurnālisti var uzskatīt, ka šai personai nav iebildumu, ka informācija ir publiski pieejama. Piemēram, konkrētajā gadījumā jāņem vērā, ka Sūdzības iesniedzēja ir t.s. influencere jeb digitālā satura veidotāja, gūst ienākumu no satura publiskošanas Instagram kontā, darbojas kā publiska persona un bez jebkādiem piekļuves ierobežojumiem publiski iztirzā visdažādākos jautājumus, to skaitā reproduktīvos un ģimenes, tādejādi paplašinot savu privātuma robežas. Ētikas padome rekomendē cilvēkiem apzināties, ka informācija, ar ko tie dalās publiski, var būt pieejama svešiniekiem, arī medijiem, un, to publicējot, vēlams izmantot saturam atbilstošākos privātuma iestatījumus.

[13] Par sociālo mediju ierakstu izmantošanu mediju darbā Ētikas padome jau ir gatavojusi skaidrojumu un rekomendācijas. Tas pieejams Biedrības mājaslapas sadaļā “Cita noderīga informācija” vai [šeit](#).

[14] Ievērojot secināto, Anda Rožukalne, Toms Ostrovskis, Baiba Liepiņa, Guntars Līcis, Kristers Pļešakovs, Raivis Spalvēns, Olga Dragiļeva balso, ka Portāls nav pārkāpis Biedrības Ētikas kodeksu.

Ētikas padomē nolemts:

1. Portāla rīcībā NAV konstatēts Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpums.
2. Lēmumu paziņot Sūdzības iesniedzējam Portālam.
3. Lēmumu publicēt Biedrības interneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punkta noteikumiem.